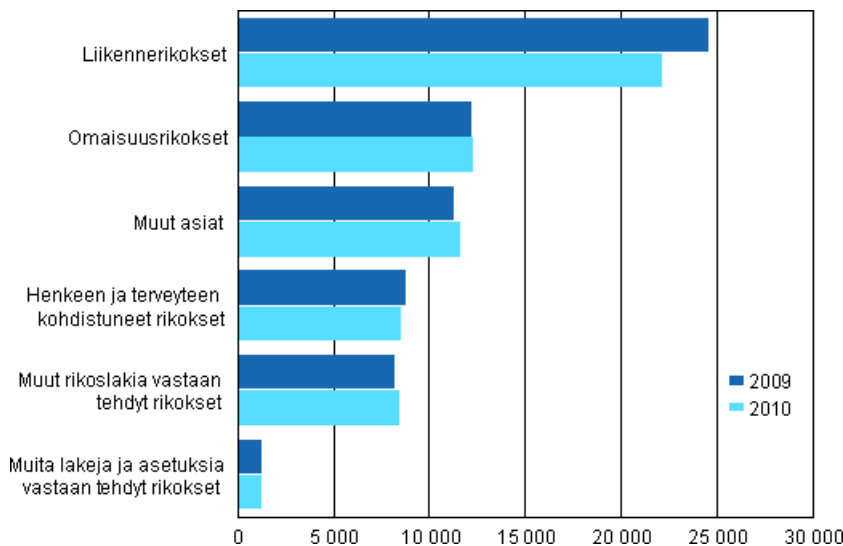


Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut 2010

Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden määrä pieneni hieman

Vuonna 2010 käräjäoikeuksissa ratkaistiin Tilastokeskuksen mukaan 64 500 rikosoikeudellista asiaa, mikä on kolme prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Rikoslakia vastaan tehtyjä asioita ratkaistiin 51 600 ja muita lakeja ja asetuksia vastaan tehtyjä rikosjuttuja 1 300. Käräjäoikeuteen joutui rikosoikeudellisissa asioissa vastaajaksi 78 500 henkilöä.

Käräjäoikeuksissa ratkaistut rikosasiat 2009–2010



Eniten käräjäoikeuksissa puitiin liikenne rikoksia, joita oli 34 prosenttia ratkaistuista rikosasioista. Liikenne rikosjuttujen määrä pieneni 10 prosenttia, mikä johtui pääosin rattijuopumus rikosten vähenemisestä. Vuonna 2010 rattijuopumusten määrä laski 14 prosenttia ja törkeiden rattijuopumusten 7 prosenttia. Omaisuus rikosten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset vähenivät 3 prosenttia ja seksuaalirikokset 4 prosenttia. Huumausainerikosjutut lisääntyivät 14 prosenttia.

Kirjallisessa menettelyssä ratkaistiin 19 100 asiaa, yli 1 400 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kirjallinen menettely soveltuu erityisesti liikenne rikosten käsittelyyn. Rattijuopumuksista 70 prosenttia, törkeistä

rattijuopumuksia 60 prosenttia ja törkeistä liikenneturvallisuuden vaarantamisista 55 prosenttia ratkaistiin kirjallisessa menettelyssä. Kirjallisesti ratkaistujen rikosasioiden käsittelyyn kului keskimäärin 1,8 kuukautta.

Käräjäoikeuksien käsittelemistä rikosoikeudellisista asioista 55 prosenttia saatiin päätökseen alle kahdessa kuukaudessa. Joka kymmenennen jutun käsittely kesti yli puoli vuotta. Keskimäärin asian ratkaisuun käräjäoikeuksissa kului 3,1 kuukautta. Rikosasioiden kokonaiskäsittelyaika - rikoksen tekopäivästä käräjäoikeuden ratkaisuun - oli keskimäärin 9,7 kuukautta.

Käräjäoikeuksien toimialueet eli tuomiopiirit muuttuivat 1.1.2010. Tuolloin toimintansa aloitti 27 käräjäoikeutta aiemman 51 sijaan. Osa käräjäoikeuksista säilyi ennallaan, mutta suurimmassa osassa sekä nimi että toimialue muuttuivat. Uudet toimialueet noudattavat pääasiassa maakuntarajoja.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Käräjäoikeuksissa ratkaistut, saapuneet ja seuraavaan vuoteen siirtyneet rikosasiat hovioikeuspiireittäin ja käräjäoikeuksittain 2010	4
Liitetaulukko 2. Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan 2010	5
Liitetaulukko 3. Käräjäoikeuksissa vireillä olleet rikosasiat 2002–2010.....	5
Laatuseloste: Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Käräjäoikeuksissa ratkaistut, saapuneet ja seuraavaan vuoteen siirtyneet rikosasiat hovioikeuspiireittäin ja käräjäoikeuksittain 2010

Hovioikeuspiiri/Käräjäoikeus	Ratkaistut asiat yhteensä	Vuoden aikana saapuneet	Seuraavaan vuoteen siirtyneet
Yhteensä	64 509	74 064	20 577
Helsingin hovioikeuspiiri	16 255	20 335	8 153
Espoo	2 344	2 640	1 085
Helsinki	8 439	11 789	5 573
Itä-Uusimaa	980	1 027	217
Tuusula	1 348	1 372	318
Vantaa	3 144	3 507	960
Itä-Suomen hovioikeuspiiri	7 728	8 716	1 762
Pohjois-Karjala	1 897	2 042	269
Kainuu	976	1 281	298
Pohjois-Savo	2 890	3 270	753
Etelä-Savo	1 965	2 123	442
Turun hovioikeuspiiri	15 216	17 256	4 058
Kanta-Häme	1 535	1 639	256
Länsi-Uusimaa	1 824	2 019	551
Pirkanmaa	5 819	6 700	1 392
Varsinais-Suomi	5 683	6 468	1 575
Ahvenanmaa	355	430	284
Vaasan hovioikeuspiiri	10 302	11 689	2 740
Keski-Suomi	3 179	3 552	852
Keski-Pohjanmaa	661	784	190
Satakunta	2 852	2 971	477
Etelä-Pohjanmaa	1 907	2 236	490
Pohjanmaa	1 703	2 146	731
Kouvolan hovioikeuspiiri	8 173	8 562	1 455
Hyvinkää	1 312	1 396	238
Kymenlaakso	2 231	2 319	377
Päijät-Häme	2 876	3 017	531
Etelä-Karjala	1 754	1 830	309
Rovaniemen hovioikeuspiiri	6 835	7 506	2 409
Lappi	1 447	1 731	582
Oulu	3 219	3 379	1 216
Ylivieska-Raahe	1 230	1 456	332
Kemi-Tornio	939	940	279

Liitetaulukko 2. Käräjäoikeuksissa ratkaistujen rikosasioiden käsittelyajat ratkaisukokoonpanon mukaan 2010

	Ratkaistut asiat yhteensä	Käsittelyaika käräjäoikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 2-5 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa 6-11 kk	Käsittelyaika käräjäoikeudessa yli vuosi	Käsittelyaika käräjäoikeudessa keskimäärin, kk	Aika tekopäivästä käräjäoikeuden päätöspäivään keskimäärin, kk
Kokoonpanot yhteensä	64 509	35 265	22 624	4 393	2 227	3.1	9.7
Yhden tuomarin kokoonpano	39 981	19 254	15 472	3 445	1 810	3.6	11.6
Kolmen tuomarin kokoonpano	35	5	8	13	9	9.2	35.9
Lautamieskokoonpano	4 979	1 673	2 228	732	346	4.7	16.0
Sotilasasiain kokoonpano	322	186	110	19	7	2.7	7.6
Muu kokoonpano	56	18	11	18	9	6.9	35.2
Kirjallinen menettely	19 136	14 129	4 795	166	46	1.8	5.1

Liitetaulukko 3. Käräjäoikeuksissa vireillä olleet rikosasiat 2002–2010

Vuosi	Vuoden aikana saapuneet	Ratkaistu	Yhdistetty	Siirretty	Palautettu	Vireillä vuoden lopussa
2002	73 210	63 587	9 601	53	733	17 926
2003	73 210	64 504	6 868	61	643	18 125
2004	78 478	68 134	6 959	63	699	20 748
2005	76 071	67 748	7 224	73	680	19 843
2006	73 616	65 855	7 118	74	665	18 852
2007	72 719	66 472	6 129	74	805	17 480
2008	76 750	66 961	6 091	84	894	19 411
2009	73 203	66 518	5 640	86	769	18 686
2010	74 064	64 509	6 042	82	730	20 577

Laatuseloste: Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Käräjäoikeuksien rikosasioiden ratkaisut -tilastossa kuvataan vuoden aikana vireillä olleita ja ratkaistuja rikosoikeudellisia asioita alueittain ja asian laadun mukaan. Tilasto sisältää myös tiedot ratkaisun laadusta, ratkaisukokoonpanosta ja ratkaisuun kuluneesta ajasta rikoksittain ja käräjäoikeuksittain. Sakariin kirjatuihin jutuista on tiedot käsittelyketjun eri vaiheisiin - rikoksen tekopäivästä käräjäoikeuden ratkaisuun - kuluneesta ajasta.

Työtili kuvaa vuoden aikana vireillä olleita juttuja, edelliseltä vuodelta siirtyneitä, vuoden aikana saapuneita, ratkaistuja ja seuraavaan vuoteen siirtyneitä asioita. Työtilissä esitetään lisäksi yhdistettyjen, siirrettyjen ja palautettujen juttujen lukumäärät.

Rikosasiat tulevat vireille yleensä silloin, kun syyttäjä toimittaa kirjallisen haastehakemuksen tuomioistuimen kansliaan. Joissakin tapauksissa syyttäjä voi myös antaa haasteen itse ja asia tulee vireille silloin, kun haaste annetaan tiedoksi vastaajalle. Rikosasioiden oikeudenkäyntimenettely vastaa pääperiaatteiltaan riita-asioiden käsittelyssä voimassa olevaa menettelyä.

Rikosasiat on tilastossa ryhmitelty varsinaisiin rikosasioihin, rikoslakirikoksiin ja muihin asioihin. Varsinaisia rikosasioita ovat rikoslakia tai muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset, joista on säädetty jokin rangaistus.

Käräjäoikeuksissa otettiin 1.10.2006 käyttöön uusi **kirjallinen oikeudenkäyntimenettely** (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 5a luku). Se on tavallista oikeudenkäyntiä yksinkertaisempi menettely ja siinä voidaan käsitellä tiettyjä syytetyn tunnustamia rikoksia. Kirjallisessa menettelyssä tuomari ratkaisee rikosasian kirjallisen materiaalin perusteella käräjäoikeuden kansliassa ilman pääkäsittelyä.

Kirjallisen menettelyn käytöllä pyritään tehostamaan rikosasiain käsittelyä ja saamaan siitä joustavampi ja tarkoituksenmukaisempi selvissä rikosjutuissa.

Kirjallista menettelyä voidaan soveltaa sellaisiin rikoksiin, joista on säädetty rangaistukseksi enintään kaksi vuotta vankeutta. Menettely on siten mahdollista lähes kaikissa tavallisissa ja lievissä rikoksissa. Esimerkiksi pahoinpity, törkeä rattijuopumus, varkaus ja kavallus voidaan ratkaista kirjallisesti, mikäli menettelyyn vaadittavat muut edellytykset täyttyvät.

Kirjallisen menettelyn käyttö edellyttää syytetyn sekä myös mahdollisen rikoksen uhrin suostumusta. Poliisi kysyy suostumuksen alustavasti jo esitutkinnassa. Syyttäjä ja käräjäoikeus selvittävät haasteen tiedoksiannon yhteydessä, tunnustaako syytetty teon ja suostuuko hän asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä. Suostumuksen voi myös peruuttaa.

Kirjallisessa menettelyssä voidaan tuomita enintään yhdeksän kuukauden pituinen vankeusrangaistus. Jos syytetty tuomitaan yli kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen, hänelle on varattava mahdollisuus suullisen lausuman antamiseen.

Jos syytetty on teon tehdessään ollut alle 18-vuotias, juttua ei voida käsitellä kirjallisessa menettelyssä.

Käräjäoikeuksissa on vuoden 2009 alusta vähennetty **lautamieskokoonpanon** käyttöä siten, että lautamiehet osallistuvat vain vakavampien ja yhteiskunnallisesti merkittävimpien rikosten käsittelemiseen (Oikeudenkäymiskaari 2. luku). Tämä näkyy tilastossa vuodesta 2009 alkaen tuomarikokoonpanossa käsiteltyjen asioiden kasvuna ja lautamieskokoonpanossa käsiteltyjen asioiden vähentymisenä.

Tilastoyksikkönä Käräjäoikeuksien ratkaisut -tilastossa on juttu. Jos jutussa on useampia rikoksia, niistä valitaan törkein rikos.

Tilastossa käytetään vuoden lopussa voimassa olevaa alue- ja asialuokitusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta oikeushallinnon ylläpitämästä syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmästä, josta käytetään lyhennettä Sakari.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki vuoden aikana käräjäoikeuksissa vireillä olleet rikosasiat, jotka on kirjattu Sakariin. Tilastojen perusaineistona Sakaria voidaan pitää hyvänä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat kevään aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja käräjäoikeuksien ratkaisemista rikosasioista on saatavissa Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelusta osoitteesta http://pxweb2.stat.fi/database/statfin/oik/koikrr/koikrr_fi.asp sekä vuoteen 2009 asti ilmestyneestä Oikeustilastollisesta vuosikirjasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen vertailtavuuteen vaikuttavat lainmuutokset sekä Sakarin käyttöönotto vaiheittain. Vuoteen 1999 asti tiedot käräjäoikeuksien ratkaisemista rikosasioista saatiin rikosdiarista ja vuosina 2000 - 2003 Sakarista sekä RD2000 diarista. RD2000 diarista ei saatu kaikkia samoja tietoja kuin Sakarista, joten tiedot ovat osittain puutteellisia niiden juttujen osalta, jotka olivat vanhassa rikosdiarissa. Esimerkiksi tiedot esitutkintaan, syyteharkintaan ja koko rikosprosessiin kuluneesta ajasta saadaan vain Sakariin kirjatuihin jutuista. Vuodesta 2004 lähtien tilastot on tehty Sakariin kirjatuihin jutuista.

Käräjäoikeuksien toimialueet eli tuomiopiirit muuttuivat 1.1.2010. Tuolloin aloitti toimintansa 27 käräjäoikeutta aiemman 51 sijaan. Osa vanhoista käräjäoikeuksista säilyi ennallaan, mutta suurimmassa osassa sekä nimi että toimialue muuttuivat. Uudet käräjäoikeuksien toimialueet noudattavat pääasiassa maakuntarajoja. Uudet käräjäoikeudet on lueteltu laissa käräjäoikeuslain muuttamisesta ([1751/2009](#)). Käräjäoikeuksien kanslioiden ja istuntopaikkojen sijainnit säädetään oikeusministeriön asetuksessa 454/2009 (muut. 1776/2009 ja 1385/2010).

Tilastokeskuksen käräjäoikeuksien toiminnan tilastoinnissa käytetään voimassaolevaa alue- ja asialuokitusta. Aikasarjat käräjäoikeuksista on muutettu vastaamaan vuoden 2010 käräjäoikeusluokitusta. Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokannassa aikasarja uudella käräjäoikeusluokituksella alkaa vuodesta 2009. Vanhalla käräjäoikeusluokituksella on mahdollista saada tietoja vuosilta 2002-2009.

Vuonna 2010 PX-Web Statfin-tietokantataulukon, koskien vuosia 2009-2010, on lisätty KO:n kokoonpanotiedot -osioon nimikkeet Yhden tuomarin kokoonpano ja Kolmen tuomarin kokoonpano. Vuosien 2002-2008 osalta tuomarikokoonpanotiedot esitetään yhdistettyinä.

Rikosten käsittelyaikatiedot PX-Web-tietokantataulukkoissa sisältävät ”Käsittelyaika tuntematon” -kentissä lukumäärätietoja, jotka ovat pääosin rikosluokituksen lohkon ”I Muut asiat” sisältyviä asioista. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi lähestymiskieltoasia ja vangin muutoksenhakuasia. Näistä asioista on saatavissa käräjäoikeuden keskimääräiset käsittelyajat.

7. Yhtenäisyys

Tilasto on lopullinen, sitä ei enää muuteta.

Tilastossa käytetyt asia- ja käräjäoikeusluokitus löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelusta. Kolminumeroinen rikosnimikkeistö on myös Tilastokeskuksen luokitus-palvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa:
http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index_muut.html.

Lisätietoja

Heli Hiltunen (09) 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute